

Τάσος Ανθουλιάς

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ

Από τους πρώτους κατοίκους του
ως το 2010 μ.Χ.

Μια προσπάθεια να παρουσιαστεί η ιστορία του Λουξεμβούργου
με πολύ απλά κείμενα και χαρακτηριστικές εικόνες
ώστε να γίνει αντιληπτή η εξέλιξη της πραγματικότητας
και ο εντοπισμός βασικών στοιχείων και αλλαγών.

Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, γνωστό ως Λουξεμβούργο, είναι κράτος της Δυτικής Ευρώπης που βρίσκεται ανάμεσα στο Βέλγιο, στη Γερμανία και στη Γαλλία. Η πρωτεύουσά του, η Πόλη του Λουξεμβούργου, είναι μια από τις τρεις επίσημες πρωτεύουσες της Ευρωπαϊκής Ένωσης μαζί με τις Βρυξέλλες και το Στρασβούργο και η έδρα του Ευρωπαϊκού

Δικαστηρίου, ανώτατης δικαστικής αρχής της ΕΕ.

Η χώρα είναι μια συνταγματική μοναρχία, αλλά την πραγματική εξουσία έχει ο πρωθυπουργός. Το Λουξεμβούργο αποτελεί μια πολύ εύπορη χώρα, χάρη στον ανεπτυγμένο τομέα των υπηρεσιών και, ιδιαίτερα παλαιότερα, στη βιομηχανία χάλυβα. Μετά τη δεκαετία του 1980, η κυβέρνηση της χώρας εκμεταλλεύθηκε τη μεταρρύθμιση των χρηματοπιστωτικών κανόνων στην ΕΕ, μετατρέποντας τη χώρα σε χρηματοοικονομικό κόμβο με παγκόσμια επιρροή.

Από τον 2ο αιώνα π.Χ. Κελτικές φυλές εγκαταστάθηκαν στην περιοχή ανάμεσα στους ποταμούς Ρήνο και Μοζέλλα. Το 58 π.Χ. οι Ρωμαίοι εισέβαλαν στη χώρα όταν ο Ιούλιος Καίσαρας κατέλαβε τη Γαλατία και μέρος της Γερμανίας, έτσι η περιοχή του σημερινού Λουξεμβούργου έγινε μέρος της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας για τα επόμενα 450 χρόνια. Στη

θέση της σημερινής πρωτεύουσας οι Ρωμαίοι είχαν χτίσει το φρούριο Λουκιλιβούργο (που χαρακτηρίστηκε από την UNESCO Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς) και από το όνομα του οποίου προέρχεται η ονομασία του σημερινού κράτους.

Στην περιοχή εισέβαλαν οι Γερμανοί Φράγκοι τον 4ο αιώνα και εγκαταλείφθηκε από τη Ρώμη το 406 μ.Χ. Έτσι έγινε μέρος του Βασιλείου των Φράγκων. Οι Φράγκοι που εγκαταστάθηκαν στην περιοχή είναι εκείνοι που έφεραν τη γερμανική γλώσσα στο σημερινό Λουξεμβούργο, η οποία αργότερα εξελίχθηκε στη σύγχρονη Λουξεμβουργιανή γλώσσα.

Ο εκχριστιανισμός του Λουξεμβούργου χρονολογείται στα τέλη του 7ου αιώνα. Η πιο διάσημη μορφή σε αυτό το πλαίσιο είναι ο Willibrord, ένας Αγγλοσάξωνας ιεραπόστολος από την Ουτρέχτη, ο οποίος μαζί με άλλους μοναχούς ίδρυσε το Αβαείο του Echternach το 698 μ.Χ. και γιορτάζεται κάθε χρόνο στη χορευτική πομπή του Echternach.

Για μερικούς αιώνες το Αβαείο θα γινόταν ένα από τα πιο σημαντικά Αβαεία της Βόρειας Ευρώπης.

Όταν η Καρολίγγεια αυτοκρατορία διαιρέθηκε πολλές φορές, η σημερινή Λουξεμβουργιανή επικράτεια έγινε διαδοχικά τμήμα του Βασιλείου της Μέσης Φραγκίας (843-855), του Βασιλείου της Λοθαριγγίας (855-959) και τελικά του Δουκάτου της Λωρραίνης (959-1059), που η ίδια είχε γίνει κράτος της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας.

Η καταγεγραμμένη ιστορία του Λουξεμβούργου ξεκινά με την κατασκευή του Κάστρου του Λουξεμβούργου. Γύρω από αυτό το φρούριο, σταδιακά αναπτύχθηκε μια πόλη, η οποία έγινε το κέντρο ενός κράτους μεγάλης στρατηγικής αξίας εντός του Δουκάτου της

Λωρραίνης. Με τα χρόνια, το φρούριο επεκτάθηκε και το 1083 ο Κορράδος Α΄ ήταν ο πρώτος που αυτοαποκαλούσε τον εαυτό του «Κόμη του Λουξεμβούργου» και δημιούργησε ουσιαστικά την ανεξάρτητη Κομητεία του Λουξεμβούργου (η οποία ήταν ακόμα κράτος εντός της Αγίας Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας).

Το Λουξεμβούργο υπαγόταν κατά διαστήματα στους Βουργουνδούς, τους Ισπανούς, τους Ολλανδούς και τους Γάλλους. Μετά την ήττα του Ναπολέοντα το 1815, το Δουκάτο του Λουξεμβούργου αποκαταστάθηκε και στο Συνέδριο της Βιέννης οι μεγάλες δυνάμεις αποφάσισαν ότι το Λουξεμβούργο θα γινόταν κράτος μέλος της νεοσύστατης Γερμανικής Συνομοσπονδίας.

Ύστερα από τη Βελγική Επανάσταση του 1830 το Λουξεμβούργο τέθηκε υπό τον έλεγχο των επαναστατών. Σύμφωνα με τη Συνδιάσκεψη του Λονδίνου (1830-1831), που επικυρώθηκε από τη Συνθήκη του Λονδίνου (1839), ένα τμήμα της χώρας περιήλθε στη Βελγική επικράτεια, ενώ το υπόλοιπο τμήμα, που συνιστά από τότε την επικράτεια του δουκάτου, αποδόθηκε στο ολλανδικό στέμμα με το δικαίωμα συμμετοχής στη Γερμανική Συνομοσπονδία. Το 1867 ανακηρύχτηκε ουδέτερο κράτος με την εγγύηση και των μεγάλων δυνάμεων, παραμένοντας υπό ολλανδική επικυριαρχία ως το 1890, οπότε έγινε ανεξάρτητο κράτος με ηγεμόνα τον Αδόλφο του Νάσσαου.

Κατά τους δύο παγκόσμιους πολέμους η χώρα καταλήφθηκε από τα γερμανικά στρατεύματα. Κατά τον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο πολλοί κάτοικοι που διέφυγαν πολέμησαν στον τακτικό Γαλλικό στρατό. Κατά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο η χώρα προσαρτήθηκε επίσημα στο Γ' Ράιχ και μέρος του πληθυσμού υποχρεώθηκε να στρατευθεί στη Βέρμαχτ. Εντούτοις οι Γερμανοί αντιμετώπισαν ισχυρή αντίσταση από το εργατικό δυναμικό της χώρας, που αρνήθηκε, προβαίνοντας σε απεργίες και σαμποτάζ, να ενταχθεί στην ευρύτερη βιομηχανική δύναμη του Ράιχ.

Το 1944 η χώρα έγινε γνωστή από τη Μάχη των Αρδεννών, της οποίας το νοτιότερο σημείο με τον μεγαλύτερο βαθμό εισχώρησης των γερμανικών δυνάμεων σε βάρος των

Συμμάχων έγινε στο Λουξεμβούργο. Ο στρατηγός Πάττον στήριξε την αμερικανική αντεπίθεση στον άξονα Λουξεμβούργο-Τριρ και σχεδόν κάθε μικρό χωριό της χώρας έγινε και ένα μικρό θέατρο μάχης με πολλές καταστροφές.

Το Λουξεμβούργο έγινε ιδρυτικό μέλος των Ηνωμένων Εθνών το 1945. Το ουδέτερο καθεστώς του Λουξεμβούργου βάσει του συντάγματος έληξε επίσημα το 1948 και τον Απρίλιο του 1949 έγινε ιδρυτικό μέλος του ΝΑΤΟ.

Κατά τη διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου το Λουξεμβούργο ήταν στο πλευρό του Δυτικού Μπλοκ.

Στη δεκαετία του 1950 το Λουξεμβούργο έγινε μία από τις έξι ιδρυτικές χώρες των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, μετά την ίδρυση του 1952 της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, η οποία το 1993 έγινε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Και το 1999 το Λουξεμβούργο εντάχθηκε στην ευρωζώνη.

Ο πολιτικός Ρομπέρ Σουμάν, ένας από τους πατέρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, γεννήθηκε στο Λουξεμβούργο και το πατρικό του σπίτι διατηρείται ακόμα στον λόφο που βρίσκεται κοντά στο οροπέδιο του Κίρχμπεργκ πάνω από την κοιλάδα του Κλάουζεν, την παλιά πόλη του Λουξεμβούργου.

Στις εκλογές που διεξήχθησαν το 2009 το κυβερνών Χριστιανοσοσιαλιστικό Λαϊκό Κόμμα του πρωθυπουργού Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ κέρδισε άλλη μια νίκη. Γενικά, το Χριστιανοκοινωνικό κόμμα έχει αποτελέσει το κύριο κόμμα της χώρας, καθώς έχει προεδρεύσει της διακυβερνήσεώς της για μεγάλο διάστημα μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η χώρα διατηρεί το υψηλότερο στον κόσμο κατά κεφαλήν εισόδημα, ένα από τα καλύτερα παγκοσμίως συστήματα στοιχειώδους και επαγγελματικής εκπαίδευσης, παράλληλα με εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό ανεργίας. Χαρακτηριστικό είναι και το γεγονός ότι το Λουξεμβούργο αποτέλεσε την πρώτη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εκπλήρωσε τις προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στη Νομισματική και

Οικονομική Ένωση και την εισαγωγή του ευρώ.

Η οικονομία του Λουξεμβούργου βασίζεται κυρίως στις υπηρεσίες, ενώ ένα μεγάλο ποσοστό της οικονομικής δραστηριότητας αφορά τον τραπεζικό τομέα, έναν από τους ισχυρούς πυλώνες στήριξης της ευημερίας του, καθώς διαθέτει καλό θεσμικό πλαίσιο και υψηλή ποιότητα υπηρεσιών. Άλλη σημαντική οικονομική πρόσοδος προέρχεται από τα πλούσια σιδηρομεταλλεύματα που υπάρχουν στο υπέδαφός του.

Η πρωτεύουσα του Λουξεμβούργου αποτελεί την έδρα πολλών διεθνών οικονομικών και πολιτικών οργανισμών, καθώς και όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, υπηρεσίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων).